

 Joachim, nekdanji televizijski producent, se odloži, da bo pustil za seboj pariško življenje in se odpravi iskat srečo v Ameriko. Tam spozna skupino ameriških striptizet, plesalk nove burleske, ki jih odpelje na turnejo po zakotju francoskih pristaniških mest in umazanih hotelskih sob, ob tem pa jih pesti nenehno pomanjkanje denarja. Sanje o velikem zaključku turneje v Parizu se razblinijo, ko Joachima pusti na cedilu stari prijatelj, ki mu je obljubil dvorano za nastop. Vrnitev v Pariz odpre boleče stare rane in Joachim se mora znova spoprijeti s svojo preteklostjo.

Režiser Mathieu Amalric, igralska muza nove generacije francoskih filmskih režiserjev 90-ih, predstavlja komično, trpkokratno sladko dramo Turneja, film ceste, odra in zaodrja, ki gledalca popelje v bizaren svet zrelih in armantnih (predvsem pa pravih) ameriških striptizet na melanholični turneji po francoski provinci.

Nova burleska je posodobljena različica in ponovno oživljanje žanra, ki korenini v tradiciji ameriškega in britanskega varieteteja (music hall). Izvorno so bile burleskne predstave mehanika družbene satire, glasbenih točk in geokljive vsebine, v 20-ih in 30-ih letih prejšnjega stoletja pa so postale nepogreljiv element ameriške gledališke scene. Žanr je nato postasi slabel in se na koncu skrčil zgolj na odrsko razkazovanje golote, s čimer je postal sinonimen striptizu. Oživljanje burleske pod imenom neo- ali nova burleska, ki smo mu priča od 90-ih let dalje, črpa svoj navdih iz omenjenih obdobjev. Izhaja v prvi vrsti iz striptiza, v katerega ponovno vnaša elemente gledališkega performansa, koreografijo, glamur, humor, satiro in malce kaotične zmešnjave.

Iz prve roke Na površje je zopet priplavala knjiga Sidonie-Gabrielle Colette L'Envers du music hall, ki sem jo vrsto let nosil s seboj. Vsebuje zapiske, ki jih je med neko turnejo pisala za časopis. Serija sublimnih skic njenega življenja in kariere igralkice, izgubljene v provinci in kandalozni pantomimi (Colette je bila takrat stara med 33 in 39): 'Težemo proti hotelu, proti zadušljivi garderobi in zaslepljujočim lučem. Nemirne, venketajoče, kokodakamo kot kokoške in težemo, proti iluziji razburljivega življenja, topline, dela in zaslužka, brez pomislekov, brez obalovanja, kesanja in spominov ...' Iskali smo sodobni ekvivalent tega, v striptizu, v nočnih klubih in drugje. A nikjer nismo našli tega, kar po neprestanem gibanju, Colettine sle po provokaciji, ki prekipeva od zdravja kot isti izraz svobode telesa. /.../ Nato pa smo v časopisu Libération našli članek o njihovem nastopu v pariškem kabaretu Le Zore, ki nas je v trenutku očaral. Čez dve strani so se razprostirale fotografije Dirty Martini, najbolj fellinijevske med plesalkami, in tiste na klavirju, Kitten on the Keys. In nenadoma me je spreletel občutek, da je Colette tam, v tej igrivi in strastni žutnosti, v tej intimni in hkrati politični afirmaciji potencialne lepote slehernega telesa, ne glede na starost in naj bo že tako nekonformistično. Nevarni občutek nastopanja, plahost, fizični pogum, strašljiva krhkost. To je bil začetek. /.../ Takrat je francoski neodvisni producent Humbert Balsan napravil samomor in nenadno soočenje z močnim koncem naše zemeljske eksistence me je hudo prizadelo. Kaj naredi, ko takšno silovito gibalno upora, kakšen je bil on, preprosto izgine? /.../ Zgodba se pogosto rodi iz trženja dveh elementov. Sprva je neznatna, vendar te obsede. Z Marcelom sva ves čas raziskovala že drugo močnost: mojo fascinacijo s producenti, njihovo norostjo in drznostjo. Kje najdemo moč, da vztrajajo naprej? In tako sva našla povezavo. Zgodbo o močnem, ki se bori s potrtostjo. O nekdanjem televizijskem producentu, ki se po zaslugi teh deklet že enkrat za trenutek vrne v zaodrje, da bi jih ponosno postavil na ogled svoji deželi, kot bahav dokaz svojega vstajenja, svoje vrnitve.

Mathieu Amalric, režiser in scenarist

portret avtorja Mathieu Amalric (rojen leta 1965 v francoskem Neuilly-sur-Seine) je francoski filmski igralec in režiser. Kot igralec debitira v filmu Lunini

ljubljeni (Les favoris de la lune, 1985) režiserja Otarja Iosselianija. Od osemdesetih let dalje sodeluje z velikimi imeni francoskega filma, kot so Arnaud Desplechin (Kralji in kraljica (Rois et reine), 2003; Božična zgodba (Un conte de Noël), 2007), Olivier Assayas (Konec avgusta, začetek septembra (Fin août, début septembre), 1998), André Tassin (Alice et Martin, 1997) in Alain Resnais (Divje trave (Les herbes folles), 2008). Še prav je Amalric predvsem igralski obraz avtorskega filma, ga vse pogosteje srečamo tudi v spektakularnejših produkcijah v Kvantumu sožitja (Quantum of Solace, 2008) Marca Forsterja odigra najbolj nenevarnega podlega v zgodovini bondiada. Z režijo se prvič spoprime leta 1997 v nizkoproduktivnem celovečernem prvencu Mange ta Soupe, ki mu leta 2001 sledi več celovečerna drama Stadion Wimbledon (Le stade de Wimbledon). Za film Turneja, v katerem prvič odigra tudi glavno vlogo, na filmskem festivalu v Cannesu leta 2010 prejme nagrado za najboljšo režijo.

Kritike

Ne moremo si kaj, da ne bi filma interpretirali kot prisposobe igralčeve-režiserjeve lastne pozicije znotraj francoskega filma, ekstrapolirane v svet teatralnega striptiza. Pozicije konglerja, ki išče ravnotežje med hermetičnim, ekskluzivnim svetom avtorskega filma in energičnim spektaklom ameriške zabavne industrije. Zanda pa je tudi poklon predstavi filmskega producenta kot vrhovodca. Po Amalricovih besedah sta lik deloma navdihnili tragični osebi drznih in brezkompromisnih francoskih producentov Jean-Pierra Rassama in Humberta Balsana, ki ju je kariera pahnila v prezgodnjo smrt. Bratice, ki si jih igralec nadene za to vlogo, so menda poklon neutrudnemu portugalskemu producentu Paolu Brancu. Ti metafilmski elementi so skrbno vtakani v celostno strukturo filma, ki je prijetno epizodna in nevsiljivo dramatična, v skladu z naključnim ('še je danes sredo, smo najbrž v La Havru') itinerarjem potujejoče zasedbe. .../ Ne moremo pa si tudi kaj, da se ne bi ob Amalricovi upodobitvi Joachima Zanda spomnili Cassavetesovega Umora kitajskega pobiralca stav (1976) z Benom Gazzaro v vlogi Cosma Vitellija, lastnika striptiz bara, ki ima rad vsa svoja dekleta.

Chris Darke, Sight & Sound

Turneja je smešna, inteligentna, otušna prav takšna kot Amalric. .../ V filmu pa je ves čas prisoten dinamizem, nerodno hrepenenje po nečem boljsem in to delijo tudi plesalke, katerih točke so nenavadno duhovite, njihov prikaz pa osvobojen tako voajerizma kot puritanizma. Zato se Turneja spretno izogne nevarnosti, da bi se prevesila v moralistično žalostinko o iskanju odreditve. Ravno nasprotno: nočni prizor, v katerem se na bencinski žrpalki Joachim in blagajničarka (Aurelia Petit) spogledujeta skozi pleksi steklo, je eden najbolj ganljivih in seksi prizorov preteklega leta.

Sukhdev Sandhu, The Telegraph

V Turneji, Amalricovem poklonu umetnosti ameriške burleske, je treba oblažila odvreči in čov mora naprej. Amalric v sodelovanju s skupino resničnih umetnic novodobne burleske v zgodbi o iztrošenem producentu, ki v zasedbi gostujočih ameriških striptizet odkrije izgubljeni esprit de corps, ponovno oživlja retro svet perja in pahljice.

Jonathan Romney, Screen Daily

Preden v kina treči Burleska, si raje oglejte inteligentnejšo in bolj seksi variacijo na temo v režiji francoskega igralca/režiserja Mathieuja Amalrica. V Turneji igra Joachima, pogorelega in izžupanega producenta, ki se v rodno Francijo vrne z gostujočo zasedbo slovitih newyorških plesalk nove burleske, vključno z Julie Atlas Muz, Dirty Martini in Mimi le Meaux (ki igrajo same sebe). .../ Amalric, ki so ga navdihnili spomini na varietejsko kariero Sidonie-Gabrielle Colette, je za raziskavo tematike izbral resnične plesalke, odpeljal svojo zasedbo na resnično turnejo po podeželskih odrih in posnel film v naturalističnem duhu (kot vpliv navaja Cassavetes). Rezultat preveva občutek domačnosti in čarja, je hkrati ganljiv in trpek ...

Ben Walters, Time Out London

Neverjetno energičen in zapeljiv film, poln začinjene duhovitosti in melanholije.

Tim Robey, The Telegraph